

Dosarul nr. 2rac-58/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul central (jud. R. Țurcanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, A. Malii, L. Pruteanu)

DECIZIE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vernon-Prim”, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Vernon-Prim” împotriva Societății pe Acțiuni „Eximotor” cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare cu restituirea banilor și aducerea părților la poziția inițială, obligarea de a primi anvelopele cu rebut, încasarea sumei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vernon-Prim”, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, casată hotărârea din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul central și adoptată o hotărâre nou, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 3 iulie 2017, SRL „Vernon-Prim”, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Eximotor” cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare cu restituirea banilor și aducerea părților la poziția inițială, obligarea de a primi anvelopele cu rebut, încasarea sumei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 27 aprilie 2016, între SRL „Vernon-Prim”, în calitate de cumpărător și SA „Eximotor”, în calitate de vânzător, a fost încheiat un contract de vânzare-cumpărare, la nivel de factură fiscală seria nr. JV8611119, eliberată de E. I. Crijanovscaia, care deține funcția de casier la SA „Eximotor”, având ca obiect transmiterea de către cumpărător a sumei de bani în mărime de 11 000 de lei și de către vânzător a două anvelope KAMA 315/80/22.5, care au fost montate și balansate de către pârât.

Pe parcursul exploatării acestor anvelope în perioada de circa 3 luni, a depistat că ambele anvelope au defecte cu micșorarea dimensiunii la mijloc, fapt adus la cunoștință vânzătorului.

La 27 iulie 2016, directorul SRL „Vernon-Prim” a depus o plângere, prin care a solicitat directorului SA „Eximotor”, Natalia Socolova, soluționarea pe cale amiabilă a problemei depistate cu efectuarea unei expertize privind calitatea anvelopelor și returnarea lor.

Astfel, la 15 august 2016, după expirarea a 14 zile acordate pârâtului pentru returnarea produselor procurate, nefiind acordat niciun răspuns la solicitarea înaintată, SRL „Vernon-Prim” a solicitat restituirea banilor pentru achiziționarea anvelopelor KAMA 315/80/22.5 în sumă de 11 000 de lei.

La 17 august 2016, SA „Eximotor” a răspuns la plângerea din 27 iulie 2016, ce ține de efectuarea expertizei și returnarea anvelopelor, prin care a menționat că, prin contractul de colaborare între magazin și fabrică, defectele se soluționează prin acțiunile ce țin de acumularea fotografiilor, a actelor în temeiul cărora producătorul emite decizia asupra returnării anvelopelor.

A menționat că SA „Eximotor” nu a efectuat expertiza în termenul legal, nu a recepționat anvelopele pentru a le expedia producătorului, având un comportament indiferent față de cumpărător.

Or, tot din răspunsul din 17 august 2016 rezultă că vina producătorului nu este, iar anvelopele, fără a fi examinate, chipurile au fost defectate în rezultatul exploatării necorespunzătoare de către cumpărător.

La fel, a indicat că la 17 august 2016, SRL „Vernon-Prim” a expediat în adresa SA „Eximotor” o scrisoare-reclamație prin care a fost explicat motivul defectului anvelopelor cu cerința de a fi restituită suma de bani în mărime de 11 000 de lei.

La această reclamație nu a fost primit niciun răspuns.

A mai notat că la 27 septembrie 2016, a fost perfectat actul de transmitere-primire a anvelopelor de către SRL „Vernon-Prim”, care nu a fost recepționat de către pârât.

Totodată, a comunicat că pârâtul a refuzat soluționarea rezoluțiunii contractului pe calea amiabilă.

Dat fiind faptul, că pârâtul nu-și respectă, în mod culpabil, obligația care-i revine din contractul sinalagmatic cu executarea lui imediată, desființarea retroactivă a acestuia, cu repunerea părților în situația existentă anterior încheierii lui, a considerat că de către SRL „Vernon-Prim” au fost îndeplinite condițiile prevăzute de art. 733, 734 Cod civil, astfel existând circumstanțele prevăzute de art. 735 alin. (2) Cod civil.

SA „Eximotor” nu a predat cumpărătorului o marfa calitativă și nu a acceptat înlocuirea sau întoarcerea sumei contravalorii ei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 709-711, 733-746, 769 Cod civil, hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 1 din 7 iulie 2008 cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează nulitatea actului juridic, art. 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, rezolvirea contractului de vânzare-cumpărare din 27 aprilie 2016 cu aducerea părților la poziția inițială, obligarea pârâtului de a primi anvelopele cu rebut și încasarea sumei de 11 490 de lei, achitată conform

facturii fiscale, încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 344,70 de lei cu titlu de taxă de stat și 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, precum și a dobânzii de întârziere pentru perioada 17 august 2016-22 iunie 2017 în mărime de 1 375 de lei.

Prin hotărârea din 22 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul central, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Vernon-Prim”, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, casată hotărârea din 22 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul central și adoptată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă tardiv.

La 21 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Vernon-Prim”, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli a declarat recurs împotriva deciziei din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu adoptarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii, precum și încasarea din contul SA „Eximotor” în beneficiul SRL „Vernon-Prim” a cheltuielilor de judecată constituite din suma taxei de stat în prima instanță în mărime de 344,70 de lei, în instanța de apel – 250 de lei și în instanța de recurs – 172 de lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei în sumă de 12 600 de lei, cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 4 000 de lei, iar în total suma de 17 367 de lei.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel corect a apreciat relațiile civile contractuale de vânzare-cumpărare, dar greșit a aplicat prevederile legii materiale ce țin de termenul de prescripție, care la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare este de 3 ani.

A menționat că obiectul litigiului apărut este rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare și nicidecum înlăturarea deficiențelor, înlocuirea anvelopelor cu rebut, ceea ce ține de alte relații civile, prin urmare, instanța de apel greșit a făcut trimitere la prevederile art. 268 lit. b) Cod civil.

Instanța de apel urma să aplice prevederile art. 737 și 747 Cod civil.

A explicat că, potrivit legii materiale, termenul de prescripție privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare a apărut din momentul când a fost stabilit viciul ascuns la anvelope, ceea ce cert a fost stabilit numai prin expertiza tehnică a anvelopelor din 14 noiembrie 2019.

Instanța de apel la examinarea fondului cauzei a depășit împuternicirile prevăzute de art. 240 alin. (3) CPC, deoarece a fost solicitată rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare cu aducerea părților la poziția inițială, dar au fost aplicate prevederile art. 268 lit. b) Cod civil, acțiune în judecată la viciul ascuns.

Astfel, a fost încălcat și art. 60 alin. (4) CPC, care prevede că instanța judecătorească nu este în drept să modifice din oficiu temeiul sau obiectul acțiunii, ceea ce a fost comis de către instanța de apel.

La fel, a considerat că instanța de apel la examinarea apelului a încălcat și prevederile art. 271 Cod civil.

În instanța de apel la examinarea fondului cauzei prescripția urma să fie aplicată la cererea persoanei (în formă scrisă) în interesul căreia curge termenul de prescripție.

În prima instanță astfel de cerințe nu au fost înaintate, ba mai mult intimatul a fost de acord de a fi efectuată expertiza tehnică asupra anvelopelor, ulterior, acționând cu rea-credință a refuzat să achite costul expertizei, fiind achitat de SRL „Vernon-Prim” în instanța de apel.

Instanța de apel a încălcat și prevederile art. 373 alin. (6) CPC, deoarece a agravat situația SRL „Vernon-Prim” și în acel caz când hotărârea primei instanțe nu a fost contestată de către intimat, prin ce SRL „Vernon-Prim” a fost prejudiciată din vina instanței de apel, or a fost achitată integral suma expertizei în mărime de peste 6 000 de lei.

La 18 ianuarie 2021, în adresa SA „Eximotor” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SRL „Vernon-Prim”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 164), însă corespondența expediată a fost returnată de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 170).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care SA „Eximotor” să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 23 octombrie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 154), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 21 decembrie 2020 în termenul legal.

În conformitate cu art. 441 CPC, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 31 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecătii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de SRL „Vernon-Prim”, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli și va casa decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: c) să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să

trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din perspectiva prevederilor art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În sensul art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pornind de la faptul că în sistemul legislației procesuale naționale, instanța de judecată este obligată să soluționeze procesul limitându-se la obiectul acestui în sensul formulat prin acțiune și, după caz, concretizat de către partea reclamantă, subsecvent, instanța de recurs se află în situația de a verifica dacă la caz a fost îndeplinită condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului, a examinat toate pretențiile și argumentele înaintate (a se vedea, în contrast, *Lebedinschi vs Moldova*, 16 iunie 2015, parag. 31, 35 –36; *Nichifor vs Moldova*, 20 septembrie 2016, parag. 29 –31).

La caz, din materialele pricinii rezultă că la 3 iulie 2017, SRL „Vernon-Prim”, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Eximotor” cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare cu restituirea banilor și aducerea părților la poziția inițială, obligarea de a primi anvelopele cu rebut, încasarea sumei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Judecând cauza, prima instanță prin hotărârea din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul central, a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Examinând apelul declarat de SRL „Vernon-Prim”, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 15 septembrie 2020 l-a admis, a casat hotărârea primei instanțe și a adoptat o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă tardiv.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, acțiunea înaintată la 3 iulie 2017, este prescrisă, termenul de 6 luni, în speță, urmând a fi calculat din data de 27 iulie 2016, când directorul SRL „Vernon-Prim”, Z. F. Novac, a înregistrat plângerea, prin care a comunicat directorului SA „Eximotor”, Natalia Socolovici despre viciile ascunse, depistate la anvelopele cumpărate și a solicitat pe calea amiabilă aplanarea conflictului ce ține de efectuarea unei expertize de calitate a anvelopelor și de returnarea lor, iar la data de 27 septembrie 2016, a fost perfectat actul de transmitere-primire a anvelopelor de către reclamant părâtului.

Astfel, termenul de prescripție pentru exercitarea dreptului la acțiune în instanță, calculat de la data de 27 iulie 2016 a expirat la data de 27 ianuarie 2017, pe când acțiunea a fost înaintată în luna iulie 2017.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând recursul, constată că se impune a fi admis pentru următoarele motive.

Potrivit art. 268 lit. b) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), instanța respinge acțiunea ca fiind tardivă, dacă se va constata că partea și-a exercitat dreptul la acțiune cu depășirea termenului de prescripție.

Iar potrivit art. 271 Codul civil (în vigoare până la 1 martie 2019), acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond.

În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Așadar, din sensul acestei prevederi legale rezultă că, prescripția extinctivă se aplică doar la cererea persoanei interesate, fapt ce denotă că, dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția (pârâtul), nu a atenționat asupra faptului omiterii termenului de prescripție, instanța de judecată nu poate din oficiu să dispună respingerea acesteia ca fiind tardivă.

În speță, instanța de recurs, prin prisma normelor de drept legale menționate supra, constată că instanța de apel în mod incert a ajuns la concluzia tardivității acțiunii, dispunând respingerea acesteia ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție în temeiul art. 268 lit. b) Cod civil.

În acest sens se va reține că SA „Eximotor”, în favoarea căreia, la caz, a curs prescripția, nu a invocat nici în prima instanță și nici în instanța de apel tardivitatea acțiunii și nu a solicitat respingerea acesteia pe motivul depunerii cu omiterea termenului de prescripție, fapt ce denotă depășirea de către instanța de apel a limitelor impuse de prevederile art. 271 Codul civil (în vigoare până la 1 martie 2019).

Or, din procesul verbal al ședinței de judecată a primei instanțe din 21 iunie 2020, ultima ședință de judecată la care a participat reprezentantul SA „Eximotor”, ultimul a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, iar din procesul-verbal al ședinței de apel din 15 septembrie 2020, același reprezentat al intimatului SA „Eximotor” a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii primei instanțe (f. d. 66 verso, 143).

În atare condiții, constatând că instanța de apel a soluționat cauza cu încălcarea legii materiale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de SRL „Vernon-Prim”, cu casare deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare.

În rejudecare, instanța de trimitere se va pronunța cu privire la criticile formulate de apelantul SRL „Vernon-Prim” în legătură cu soluția dată de prima instanță, or acestea au rămas fără examinare, odată cu respingerea de către instanța de apel a acțiunii ca tardive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vernon-Prim”, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli.

Se casează integral decizia din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Vernon-Prim” împotriva Societății pe Acțiuni „Eximotor” cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare cu restituirea banilor și aducerea părților la poziția inițială, obligarea de a primi anvelopele cu rebut, încasarea sumei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Ala Cobăneanu